

In deze uitgave

- Ali
- Uitverkocht N.O. Nederlands Mondhygiënist Symposium
- Congres European Association for Osseointegration te Monaco
- Casus implantologie-orthodontie
- Nieuwbouw Parodontologie Praktijk Friesland
- Nieuws

[PARODONTOLOGIE PRAKTIJK GRONINGEN]
parodontologie en implantologie

PPZ Parodontologie Praktijk Zwolle
parodontologie & implantologie

PPF Parodontologie Praktijk Twente

PPF PARODONTOLOGIE PRAKTIJK FRIESLAND
PARODONTOLOGIE - IMPLANTOLOGIE

PARODONTOLOGIE
PRAKTIJK EMMEN

UMCG Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde

> Ali

Ali Woltman heeft haar werkzaamheden als secretaresse en contactpersoon voor de Nederlandse Vereniging voor Parodontologie per 1 juli 2009 neergelegd.

Eind zeventiger jaren werd zij werkzaam op de afdeling Parodontologie van de toenmalige subfaculteit Tandheelkunde in Groningen als secretaresse van Professor Taco Pilot, maar ook als steun en toeverlaat voor zijn medewerkers Johan van Dijk,

Jan Jansen, Jan Tromp en Nico Corba. Toen al stond zij Jan Tromp indien nodig terzijde bij zijn werkzaamheden als secretaris van de NVvP. Langzamerhand ging zij, naast parttime werken aan de universiteit, steeds meer tijd in het secretariaat van de NVvP steken vanuit een eigen kantoorruimte in haar woonplaats Muntendam. Dit heeft zij op voortreffelijke wijze gedaan..

Om haar te bedanken heeft de NVvP een afscheidsdiner voor haar georganiseerd op 3 oktober jl. Aanwezig waren diegenen met wie zij de afgelopen 30 jaar binnen de NVvP intensief heeft samengewerkt. Ali, ook namens de Paropraktijken N.O. Nederland bedankt voor jouw inzet. Het ga je goed! •

NICO CORBA

PPZ ZWOLLE

> Uitverkocht N.O. Nederlands Mondhygiënist Symposium

Samen met de parodontologie praktijken van N.O. Nederland werd op 24 september op initiatief van Prof.dr Frank Abbas, voorzitter van het Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde (CTM) van het UMCG, het eerste N.O. Nederlands Mondhygiënist Symposium georganiseerd. **Thema: "De Mondhygiënist in het Paroprotocol: de herbeoordeling"**. Vanwege de zeer grote belangstelling was het helaas niet mogelijk alle aangemelde mondhygiënist in te schrijven.

Traditioneel bestaat er in N.O. Nederland een hechte samenwerking tussen tandarts, mondhygiënist en parodontoloog. Door middel van lezingen en casuïstiek werden tijdens het symposium beslisprocedures en communicatie rondom de herbeoordeling besproken. Voor de pauze maakte Melle Vroom (parodontoloog-PPF) bij zijn presentatie "Met en weten", duidelijk hoe groot de complexiteit aan factoren is, die een rol speelt bij de herbeoordeling

van de parodontale situatie. Heleen Botterman (parodontoloog-PPE) besprak bij haar thema "De herbeoordeling en dan....?" wanneer je van een goed behandelresultaat kunt spreken. Willem Nesse (arts, tandarts, afd.kaakchirurgie UMCG) had als thema "Pisa: een maat voor de invloed van parodontitis op de algemene gezondheid". Door middel van de Pisa-classificatie kan de ontstekingslast veroorzaakt door parodontitis worden gekwantifi-

ceerd. Verder sprak Stella van Hoeve (mondhygiënist, docent CTM) over de huidige stand van zaken in het onderwijs waarin de parodontologie nog meer aandacht zal krijgen. Na de pauze werden door Johan van Dijk (parodontoloog-PPG), Ellart van de Weerdhof (parodontoloog-PPZ) en Willem van Leeuwen (parodontoloog-PPT) diverse casussen gepresenteerd waar-

omheen diverse aspecten van de herbeoordeling en verwijzing naar de parodontologie praktijk werden besproken. Het geheel werd door Prof.dr. Arie Jan van Winkelhoff op zijn onnavolgbare wijze gemodereerd. Uit de levendige discussie, die er ontstond, bleek hoe zeer het thema de "herbeoordeling" onder de mondhygiënist leeft. Duidelijk werd ook weer eens dat parodontitis een niet te onderschatten ziekte is, die

de algemene gezondheid kan bedreigen en veel te vaak wordt onderschat. De patiënt ziet en voelt het zelf niet. Een belangrijke taak van de mondhygiënist is het om de patiënt op de problematiek te wijzen en alles goed duidelijk te maken. Bij patiënten die volgens het paroprotocol worden behandeld is het voor de mondhygiënist soms moeilijk om bij de herbeoordeling de beslissing te nemen naar een parodontoloog te verwijzen. Een vaste regel bestaat niet. In het algemeen kan wel gezegd worden, dat als er nog bloedende pockets van 5 à 6 millimeter en dieper na de initiële therapie aanwezig blijven, er nog niet van een gezonde situatie gesproken kan worden. Vaak is parodontale chirurgie nodig. Daardoor ontstaat er een pocket reductie en is plaque-beheersing mogelijk. Het is beter is om een patiënt te vroeg dan te laat te verwijzen. Vanwege het succes en de enthousiaste reacties bestaan er plannen om in het komende jaar opnieuw een symposium te organiseren met als thema: "De Mondhygiënist in het Paroprotocol: de nazorg". •

WILLEM VAN LEEUWEN

UMCG ALLE PRAKTIJKEN

> Congres European Association for Osseointegration te Monaco

Het behouden van zoveel mogelijk alveolair bot na extractie van een natuurlijk element kreeg veel aandacht. De technieken om dit te bereiken worden steeds meer verfijnd door onderzoek en ervaring. Het is duidelijk dat, als men geen processus behoudende maatregelen neemt, de processus na 1 jaar gemiddeld 50% verlies in horizontale breedte laat zien. In tegenstelling tot het EAO-congres van vorig jaar, was er nu wel veel aandacht voor peri-implantitis. Het is een probleem aangezien behandeling lastig is en er nog geen internationaal geaccepteerd behandelprotocol bestaat. Wel is duidelijk dat chirurgische interventie (vaak) noodzakelijk is. Om peri-implantitis te voorkomen is tijdens het congres telkens weer het belang van goede nazorg onderstreept. Hiervoor zijn

protocollen opgesteld, die grotendeels overeenkomen met de bestaande parodontale nazorgprotocollen. Sonderen rond implantaten en een röntgenfoto na plaatsen van de suprastructuur (baseline foto) zijn van wezenlijk belang.

Over de oorzaken van peri-implantitis is nog veel discussie. Vanuit de "paro hoek" wordt er aan een overeenkomst met parodontitis gedacht, terwijl de "implantologische hoek" vaak aan overbelasting denkt. De afgelopen jaren klinkt echter steeds meer de oproep om door middel van parodontale behandeling zoveel mogelijk de eigen dentitie te behouden, hierdoor het gebruik van implantaten te beperken en zodoende de kans op peri-implantitis te verkleinen.

Tijdens het congres was het onderzoek van onder andere collega Gründemann en ondergetekende geselecteerd voor de "clinical research price competition", hetgeen inhield dat ik een voordracht mocht houden. In het onderzoek wordt de invloed van een gemiddeld ruw implantaat oppervlak (tioblast) vergeleken met een minimaal ruw oppervlak (standaard turned titanium) binnen dezelfde patiënt. Er werd gekeken naar klinische en radiologische parameters gedurende 12 jaar. Het artikel is recent gepubliceerd in het november nummer van het tijdschrift "Clinical Oral Implants Research". •

MELLEVRROOM

PPF LEEUWARDEN

> Casus implantologie-orthodontie

Een vrouw, leeftijd 20 jaar, werd door haar tandarts naar de PPZ verwezen voor implantaten 12 en 22. Zij kwam op 18 september 2008 voor een eerste consult. Haar probleem bestond uit steeds uitvallende etsbruggen. Zij was goed gezond en gebruikte geen medicijnen, rookte ongeveer 5 sigaretten per dag en had geen parafunctionaliteiten. Haar mondhygiëne was redelijk, maar de interdentaal reiniging liet te wensen over waardoor er wat gingivitis was ontstaan. Omdat zij in het verleden orthodontisch was behandeld was er sprake van een goede occlusie en articulatie en afwezigheid van een onregelmatige stand van de elementen.

Tevens was er toen voldoende ruimte gecreëerd voor etsbruggen op de plaats van de agenetische 12 en 22. Hierboven volgt in beelden het röntgenologische verloop van de behandeling tot en met het plaatsen van de implantaten 12 en 22. Het is een voorbeeld van goede samenwerking tussen orthodontist en implantoloog.

- Op 18-09-2008 werd het verzoek aan de orthodontist gedaan voor herpositionering van de centrale incisieven en cuspidaten, met als doel voldoende ruimte te creëren voor implanteren 12 en 22 (afb. 1 en 2).
- Op 14 april 2009 werd de patiënt wederom ingestuurd, nu door de orthodontist

ter beoordeling of er voldoende ruimte aanwezig was voor plaatsing van de implantaten. Daartoe werd een CT-scan gemaakt ter bepaling van de exacte dimensies: de afmetingen van de kortste afstand tussen de radices van de 11 en 13 bedroeg 5,2 mm en de 21 en 23 5,3 mm. Het risico was te groot om zonder schade aan de natuurlijke buurelementen te implanteren (afb. 3 en 4).

- Na telefonisch overleg met de orthodontist werd besloten de asrichting van de elementen nog verder te reguleren, zelfs "over te reguleren" om voldoende ruimte te krijgen voor het implanteren. Dit ging ten koste van het verloop van de incisaallijn van de 11 en 21.

- Op 10 september werd er wederom een CT-scan gemaakt. Nu bleek er genoeg ruimte te zijn en kon er geïmplantereerd worden: kortste afstand tussen radices ongeveer 7,5 mm (afb. 5 en 6).
- Tijdens het implanteren werden er controle-röntgenopnamen met richtingspinnen gemaakt (afb. 7).
- Na plaatsing van de implantaten zijn de asrichtingen van de centrale incisieven en de cuspidaten enigszins "teruggeplaatst" om het verloop van de incisaallijn van de 11 en 21 weer correct te krijgen. •

JURGEN REIKER

<PPZ ZWOLLE

> Nieuwbouw Parodontologie Praktijk Friesland

De Parodontologie Praktijk Friesland bestaat volgend jaar 15 jaar. Naast parodontologie wordt er nu ook al weer 5 jaar succesvol geïmplantereerd. Dit heeft als gevolg dat de praktijk uit zijn jasje is gegroeid. Bij de evaluaties van de seminars en de patiënt tevredenheids enquête bleek dat men erg tevreden is over wat we te bieden hebben. Er waren, zoals verwacht, echter ook punten die voor verbetering vatbaar zijn. De belangrijkste waren de bereikbaarheid (druk in de stad), parkeergelegenheid vlak bij de praktijk en de geschiktheid van de

cursusruimte (wat aan de krappe kant). Ook zagen we al enige jaren dat de wachttijd voor behandeling toenam. Vier jaar geleden hadden wijzelf al geconcludeerd dat, als het zo door zou gaan met de patiëntenstroom en de ontwikkelingen op ons vakgebied, we op een gegeven moment knel zouden komen te zitten. Vanaf dat moment zijn wij op zoek gegaan naar een nieuwe locatie voor de praktijk. Van de gemeente mocht er niet uitgebreid worden op de huidige locatie. Na een langdurige zoektocht is er eind 2009 een stuk grond aangekocht langs de invalsweg van Leeuwarden en is het traject ingezet om het bestemmingsplan te wijzigen. Eind augustus is dat goedgekeurd. Als alles verder verloopt zoals verwacht, zal eind 2009 de eerste paal geslagen worden en is de planning dat we in de zomer van 2010 kunnen gaan verhuizen. We zullen, wanneer het moment daar is, met pijn in ons hart

afscheid nemen van ons huidige statige pand op een prachtige locatie, maar weten dat we er een up-to-date kliniek voor terug krijgen die voldoet aan alle eisen en waar mogelijkheden zijn voor toekomstige ontwikkelingen. Via de

komende nieuwsbulletins zullen we u verder op de hoogte houden. •

LODEWIJK GRÜNDEMANN

<PPF LEEUWARDEN

> Seminars info

PPG

Voor het voorjaar van 2010 is een prothetische hands-on cursus gepland voor tandartsen die geïnteresseerd zijn in het vervaardigen van suprastructuren op implantaten. Aan deze cursus zullen maximaal 10 tandartsen kunnen deelnemen. Een datum is nog niet bekend, maar geïnteresseerde tandartsen kunnen zich opgeven via info@parogron.nl.

PPT

• Wanneer verwijzen? Zo werkt de PPT, door dr. W.H. van Leeuwen en dr. E. Meijer.

• Relatie vitamine C en voeding met parodontitis, door dr. D. Kuzmanova

Voor informatie en aanmelding tel. 053 4300024

> Praktijk info

PPG Lokatie Groningen Ubbo Emmiusingel 17
9711 BB Groningen
tel. 050-3130064 • fax 050 3186968
e-mail: parogron@tiscali.nl • www.parogron.nl

PPG Lokatie Veendam Molenstreek 13
9641 HA Veendam • tel. zie PPG

PPZ Groot Weezenland 15 • 8011 JV Zwolle
tel. 038-4222003 • fax 038-4224367
www.paropraktijkzwolle.nl

PPT Auke Vleerstraat 5 • 7521 PE Enschede
tel. 053-4300024 (4352777, collegiale lijn)
fax 053-4340151 • www.ppt-enschede.nl

PPF Noordersingel 98 • 8917 BD Leeuwarden
tel. 058-2160462 • fax 058-2160517 • www.parofries.nl

PPE Boslaan 6 • 7811 GJ Emmen
tel. 0591-645005 • fax 0591-619350

UMCG Ant. Deusinglaan 1
9713 AV Groningen • tel. 050-3633092 • fax 050-3632696
Afspraken polikliniek en halitose 050-3637505

> Nieuws

PPG

Na 3 jaar ervaring opdoen met een gedigitaliseerd patiëntenbestand in de praktijk in Veendam, zal het m.i.v. 1 januari 2010 ook voor de hoofdvestiging in Groningen zover zijn. De voorbereidingen zijn al in volle gang en aan het einde van het jaar zullen alle 7 behandelkamers in Groningen op het netwerk zijn aangesloten. Tevens zullen 2 behandelkamers van nieuwe apparatuur voorzien worden. Nu toch het analoge OPG-apparaat vervangen moet worden, zal een cone beam CT apparaat geïnstalleerd worden. Bij de vaak zeer complexe implantaatbehandelingen is extra diagnostische informatie vaak onmisbaar.

Vanaf 1 september is **Menke de Smit** als Parodontoloog werkzaam in de Parodontologie Praktijk Groningen. Zij stelt zich hierbij aan U voor:

Eind november 2004 ben ik afgestudeerd als tandarts aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na ruim een jaar werkzaam geweest te zijn als algemeen practicus in verschillende praktijken in Friesland startte ik in september 2006 mijn specialisatie parodontologie aan de Katholieke Universiteit te Leuven, alwaar ik in juni 2009 mijn diploma behaalde. Alhoewel het voor mij als getogen noorderling zeer leerzaam was eens onder de grote rivieren te vertoeven, ben ik nu niet minder blij het zuiden weer te kunnen verruilen voor mijn geliefde noorden. Het is

een voorrecht nu te mogen werken in de praktijk die reeds tijdens mijn studie in Groningen een belangrijke rol speelde in mijn professionele vorming en mijn keuze voor de parodontologie.

Naast mijn klinische activiteiten doe ik een vierjarig promotieonderzoek aan de RUG bij professor Dr. A.J. van Winkelhoff naar de (microbiële) relatie tussen parodontitis en reumatoïde artritis.

PPT

Denica Kuzmanova is vanaf september 2009 werkzaam in de Parodontologie Praktijk Twente.

In 1999 behaalde ze haar tandartsdiploma aan de Universiteit te Hamburg. Hierna werkte ze geruime tijd als algemeen practicus in diverse praktijken. In deze periode volgde ze opleidingen in de parodontologie en in de esthetische tandheelkunde die ze met succes afrondde. Ook is ze gepromoveerd op een onderzoek binnen de kaakchirurgie. Vanwege haar

grote interesse voor de parodontologie besloot ze in 2005 de 3-jarige MSc-opleiding aan ACTA te gaan volgen. Deze heeft ze in juni 2009 cum laude afgerond. Ze deed uitgebreid onderzoek naar de rol van vitamine C bij parodontitis. Verder kunnen verwijzers van de PPT de komende tijd de naam van **Claudia Geenen** op de correspondentie aantreffen. Zij volgt de MSc-opleiding Parodontologie in Nijmegen en rondt deze in 2010 met een half jaar durende stageperiode in de PPT af. Een succesvol afgesloten stage in een erkende parodontologiepraktijk, is een belangrijke voorwaarde om deel te kunnen nemen aan de erkenning-procedure tot Parodontoloog-NVvP.

PPZ

Ellart van de Weerdhof, die zoals u weet vanaf juni 2008 werkzaam is in de PPZ, maakt sinds 1 juli jl. officieel deel uit van onze maatschap. Hij houdt zich inmiddels naast de parodontologie ook steeds meer bezig met de implantologie. De maatschap bestaat nu uit Jan Jansen, Nico Corba, Jurgen Reiker, Olaf Veth en Ellart van de Weerdhof.

In het Nederlands Tijdschrift voor Mondhygiëne is een nieuwe rubriek opgenomen genaamd "Paro in de praktijk". **Jurgen Reiker** beantwoordt daar vragen van mondhygiënist over parodontale problemen die ze tegenkomen bij hun dagelijkse praktijkvoering. Zoals nu al blijkt is daar veel belangstelling voor. •

<PPG GRONINGEN

<PPT ENSCHEDA

<PPZ ZWOLLE